

GEDELEGEERDE VERORDENING (EU) 2024/358 VAN DE COMMISSIE

van 29 september 2023

tot aanvulling van Verordening (EU) 2020/1503 van het Europees Parlement en de Raad met technische reguleringsnormen tot nadere bepaling van de vereisten inzake kredietscores voor crowdfundingprojecten, prijsstelling van crowdfundingaanbiedingen en beleidsregels en procedures voor risicobeheer

(Voor de EER relevante tekst)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) 2020/1503 van het Europees Parlement en de Raad van 7 oktober 2020 betreffende Europese crowdfundingdienstverleners voor bedrijven en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/1129 en Richtlijn (EU) 2019/1937 ⁽¹⁾, en met name artikel 19, lid 7,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Krachtens artikel 23 van Verordening (EU) 2020/1503 moeten crowdfundingdienstverleners beleggers voldoende informatie verstrekken over de kwaliteit van crowdfundingprojecten en projecteigenaren, met name door een blad met essentiële beleggingsinformatie te verstrekken, dat de informatie bevat die nodig is om een geïnformeerde beleggingsbeslissing te nemen. Beleggers moeten echter ook adequaat worden geïnformeerd over de wijze waarop crowdfundingdienstverleners kredietscores voor crowdfundingprojecten en projecteigenaren berekenen, zodat zij de risico's die aan verschillende crowdfundingleningen ten grondslag liggen, beter kunnen begrijpen en vergelijken.
- (2) In de afgelopen jaren zijn de technieken voor kredietrisicobeoordeling en de berekening van kredietrisicoscores naast traditionelere statistische technieken ontwikkeld in het kader van innovatieve benaderingen op basis van artificiële intelligentie en machinaal leren. Voor kleine en middelgrote ondernemingen zonder lang kredietverleden kunnen innovatieve methoden op basis van transactiegegevens bijvoorbeeld nuttiger blijken dan methoden op basis van traditionele balansgegevens. Door de complexiteit van die technieken kan het gebruik ervan de informatie-asymmetrie tussen beleggers en crowdfundingdienstverleners vergroten. Daarom moet in de beschrijving van de methode die crowdfundingdienstverleners gebruiken om kredietscores te berekenen, het ter ondersteuning van een dergelijke berekening gebruikte scoringsmodel worden vermeld, alsook voldoende informatie worden gegeven over de financiële en niet-financiële factoren die als input in die scoringsmodellen worden gebruikt, en over de output van de scoringsmodellen.
- (3) Beleggers zijn mogelijk niet volledig op de hoogte van het mechanisme voor en de verschillende factoren die betrokken zijn bij de prijsvorming voor crowdfundingaanbiedingen. Daarom moet de transparantie worden vergroot om verschillende leningen gemakkelijker met elkaar te kunnen vergelijken. Met name wanneer crowdfundingdienstverleners de prijs van een crowdfundingaanbod voorstellen, moeten zij een nauwkeurige beschrijving geven van de methode die wordt gebruikt om die prijzen te berekenen. In die beschrijving moet rekening worden gehouden met de elementen die relevant zijn ten tijde van de initiëring van de lening en daarna, met name gelet op de vergoedingen die een crowdfundingdienstverlener van beleggers en projecteigenaren kan vragen voor de aan hen verleende diensten.
- (4) De prijs van leningen die op het platform van crowdfundingdienstverleners worden gefaciliteerd, moet billijk en passend zijn. Er moet dus voor worden gezorgd dat de prijs het risicoprofiel en de netto contante waarde van de lening weerspiegelt en dat de crowdfundingdienstverlener rekening heeft gehouden met de algemene marktomstandigheden.
- (5) Crowdfundingdienstverleners moeten een betrouwbare beoordeling van het kredietrisico uitvoeren als minimumbescherming voor beleggers die niet over voldoende informatie beschikken over de kredietwaardigheid van projecteigenaren en over de duurzaamheid van crowdfundingprojecten. Om ervoor te zorgen dat crowdfundingdienstverleners het kredietrisico van crowdfundingprojecten en projecteigenaren op deugdelijke en solide wijze beoordelen, moeten zij voldoende informatie in aanmerking nemen over de factoren die van invloed zijn op de

⁽¹⁾ PB L 347 van 20.10.2020, blz. 1.

financiële situatie en de bedrijfsstrategie van projecteigenaren en crowdfundingprojecten. Aangezien bij een uitgebreide beoordeling van het kredietrisico ook moet worden nagegaan of dit risico wordt gecompenseerd door de beschikbaarheid van kredietprotectieregelingen, moeten crowdfundingdienstverleners ook rekening houden met informatie over zekerheden en garanties die worden gebruikt om het kredietrisico te beperken.

- (6) Crowdfundingdienstverleners moeten toegang hebben tot relevante informatie in de documentatie met betrekking tot kredietrisicobeoordelingen om een adequate benchmarkanalyse van de kredietwaardigheid van aspirant-projecteigenaren mogelijk te maken en de modellen en instrumenten voor de goedkeuring van op hun platforms te financieren projecten te verbeteren. In die informatie opgenomen persoonsgegevens mogen niet langer dan vijf jaar worden bewaard en moeten hoe dan ook worden behandeld overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad ⁽²⁾.
- (7) Het proces voor het bepalen van de prijs van een crowdfundingaanbod moet ook een nauwkeurige waardering van crowdfundingleningen omvatten. Crowdfundingdienstverleners moeten er daarom voor zorgen dat een dergelijke waardering tijdens de levenscyclus van de lening gebaseerd is op een voldoende aantal factoren die de inkomsten- en kostenstructuur van de lening en het risicogehalte ervan weerspiegelen.
- (8) Degelijke governancestructuren verbeteren de bescherming van beleggers. Crowdfundingdienstverleners moeten derhalve beschikken over governanceregelingen die in verhouding staan tot hun complexiteit, alsook beleidsregels waarin de elementen van een openbaarmaking worden gespecificeerd die ervoor zorgen dat de aan beleggers verstrekte informatie het crowdfundingproject nauwkeurig en in voldoende detail weergeeft. Bovendien moet een zorgvuldigheidsonderzoek worden uitgevoerd met betrekking tot de crowdfundingprojecten en de projecteigenaren. In het in artikel 4, lid 4, punt f), van Verordening (EU) 2020/1503 bedoelde kader voor risicobeheer moeten daarom de belangrijkste rollen en functies worden vastgesteld die verantwoordelijk zijn voor de kredietrisicobeoordeling en voor de toewijzing van leningen aan de respectieve risicocategorieën. Een dergelijk kader moet aansluiten bij de complexiteit van het bedrijfsmodel van de crowdfundingdienstverleners en het soort leningen dat wordt gefaciliteerd, en moet de waarborgen weerspiegelen die zijn vastgesteld in Verordening (EU) 2020/1503 voor het beheer van risico's op witwassen en terrorismefinanciering.
- (9) Deze verordening is gebaseerd op de ontwerpen van technische reguleringsnormen die door de Europese Bankautoriteit (EBA) in nauwe samenwerking met de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) zijn opgesteld en bij de Commissie zijn ingediend.
- (10) De EBA heeft openbare raadplegingen gehouden over de ontwerpen van technische reguleringsnormen waarop deze verordening is gebaseerd, de mogelijke daaraan verbonden kosten en baten geanalyseerd en het advies van de overeenkomstig artikel 37 van Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad ⁽³⁾ opgerichte Stakeholdersgroep bankwezen ingewonnen.
- (11) De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming is geraadpleegd overeenkomstig artikel 42, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁴⁾ en heeft op 10 januari 2023 een advies uitgebracht,

⁽²⁾ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1).

⁽³⁾ Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/78/EG van de Commissie (PB L 331 van 15.12.2010, blz. 12).

⁽⁴⁾ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39).

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

BESCHRIJVING VAN DE METHODE OM KREDIETSCORES VOOR CROWDFUNDINGPROJECTEN EN PRIJZEN VAN CROWDFUNDINGAANBIEDINGEN TE BEREKENEN

Artikel 1

Vorm van de beschrijving van de methode om kredietscores voor crowdfundingprojecten en prijzen van crowdfundingaanbiedingen te berekenen

Crowdfundingdienstverleners die kredietscores toepassen op crowdfundingprojecten of de prijzen van crowdfundingaanbiedingen voorstellen, zorgen ervoor dat de beschrijving van de methoden die worden gebruikt om die kredietscores of prijzen te berekenen, nauwkeurig en betrouwbaar is, regelmatig wordt geactualiseerd en voldoet aan al het volgende:

- a) de beschrijving is duidelijk te onderscheiden van publicitaire mededelingen;
- b) de beschrijving wordt zo gepresenteerd en opgesteld dat zij gemakkelijk te lezen en te begrijpen is.

Artikel 2

Elementen die moeten worden opgenomen in de beschrijving van de methode die wordt gebruikt om de kredietscores voor crowdfundingprojecten te berekenen

1. De beschrijving van de methode die wordt gebruikt om de kredietscores van crowdfundingprojecten te berekenen, bevat alle volgende informatie:

- a) welke van de volgende scoringsmodellen is gebruikt:
 - i) een statistisch model;
 - ii) een op beoordeling gebaseerd model, waarbij statistische technieken worden geïntegreerd in discretionaire beslissingselementen;
 - iii) een geautomatiseerd model;
 - iv) een ander model;
- b) of er passende governanceregelingen zijn voor het ontwerp en het gebruik van het model;
- c) een beschrijving van het kader dat wordt toegepast om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de modeloutput regelmatig wordt beoordeeld en gemonitord;
- d) of een model is gebruikt dat door derde aanbieders is ontwikkeld.

2. Naast de in lid 1 bedoelde informatie bevat de beschrijving van de methode die wordt gebruikt om de kredietscores van crowdfundingprojecten te berekenen, alle volgende informatie:

- a) informatie over de bron van gegevens die worden gebruikt als invoer voor scoringsmodellen, en met name of de informatie is:
 - i) ontvangen van de projecteigenaar;
 - ii) verkregen uit externe kredietregisters;
 - iii) verkregen uit openbare bronnen;
 - iv) verkregen uit andere bronnen;
- b) een toelichting over de wijze waarop de methode de volgende financiële factoren met betrekking tot de projecteigenaar en het crowdfundingproject in aanmerking neemt en gebruikt als invoer voor het scoringsmodel:
 - i) de winstgevendheid van het crowdfundingproject;
 - ii) de door het crowdfundingproject gegenereerde kasstroom;

- iii) de hefboomwerking, schuldenlast en solvabiliteit van de projecteigenaar;
 - iv) het kredietverleden van de projecteigenaar;
 - v) de beschikbaarheid van zekerheden of garanties;
- c) een toelichting over de wijze waarop de methode de volgende niet-financiële factoren met betrekking tot de projecteigenaar in aanmerking neemt en gebruikt als invoer voor het scoringsmodel:
- i) de macro-economische omstandigheden in het rechtsgebied waar het project zal plaatsvinden;
 - ii) de mate van concurrentie in de sector waar het project zal worden ontwikkeld;
 - iii) de kennis en ervaring van de projecteigenaar met betrekking tot de specifieke sector waarin hij actief is;
 - iv) de reputatie van de projecteigenaar;
- d) het gewicht dat wordt toegekend aan de in de punten b) en c) bedoelde financiële en niet-financiële factoren;
- e) de maatstaven die worden gehanteerd ten aanzien van de in de punten b) en c) bedoelde financiële en niet-financiële factoren;
- f) een toelichting over de wijze waarop bij de toekenning van kredietscores rekening wordt gehouden met risico's die voortvloeien uit witwas- en terrorismefinancieringsactiviteiten;
- g) een beschrijving van de output van het scoringsmodel, inclusief een tabel met de kredietscoretrappen, waarbij voor elke trap het volgende wordt aangegeven:
- i) de kredietrating;
 - ii) de kans op wanbetaling;
 - iii) een kwalitatieve interpretatie van de kredietscoretrap;
 - iv) de aanvaarding of afwijzing van de financiering van het project door de crowdfundingdienstverlener;
- h) een beschrijving van de frequentie waarmee de kredietscores en de bijbehorende ratings van het crowdfundingproject worden bijgewerkt tijdens de levensduur van de lening waarmee het project wordt gefinancierd;
- i) een vermelding of met behulp van geautomatiseerde modellen verkregen kredietscores handmatig kunnen worden gecorrigeerd en onder welke omstandigheden dergelijke handmatige correcties worden aangebracht;
- j) een vermelding van de wijze waarop de output van de methode in aanmerking wordt genomen bij de bepaling van:
- i) het maximale leningbedrag dat aan een aspirant-projecteigenaar wordt aangeboden;
 - ii) de maximale looptijd van de aan een aspirant-projecteigenaar aangeboden lening.
3. Crowdfundingdienstverleners stellen beleggers in kennis wanneer een wijziging in de methode die wordt gebruikt om de kredietscores te bepalen, leidt tot materiële veranderingen in de resultaten van die methode.
4. Voor de toepassing van lid 2, punt a), i), verstrekken crowdfundingdienstverleners, indien de in dat punt bedoelde informatie gebaseerd is op niet-gecontroleerde rekeningen, beleggers voldoende informatie over de betrouwbaarheid van die informatie.

Artikel 3

Elementen die moeten worden opgenomen in de beschrijving van de methode die wordt gebruikt om de prijs van crowdfundingaanbiedingen te berekenen

1. In de beschrijving van de methode die wordt gebruikt om de prijs van crowdfundingaanbiedingen te berekenen, wordt uitgelegd hoe alle volgende elementen van de lening in aanmerking worden genomen in de prijsstrategie:
- a) de hoofdsom van de lening;
 - b) de looptijd van de lening;
 - c) de tijdsstructuur van de aflossingen;
 - d) de resultaten van de scoringsmodellen.

2. In de in lid 1 bedoelde beschrijving van de methode wordt aangegeven hoe alle volgende elementen in aanmerking worden genomen ten tijde van de initiëring van de lening:

- a) de gebruikte risicovrije rentevoet;
- b) de overeenkomstig artikel 19 toegekende risicocategorie van de projecteigenaar;
- c) de beschikbaarheid van zekerheden of garanties;
- d) alle bedrijfs- en administratiekosten en vergoedingen die de crowdfundingdienstverlener in rekening brengt voor in verband met de lening verleende diensten;
- e) in voorkomend geval, elk ander aan de lening verbonden risico.

3. Naast de in de leden 1 en 2 bedoelde elementen wordt in de in lid 1 bedoelde beschrijving van de methode ook aangegeven hoe na de initiëring van de lening rekening wordt gehouden met alle volgende elementen:

- a) vergoedingen voor het beheer van en het toezicht op leningen;
- b) vergoedingen in verband met de herwaardering van zekerheden;
- c) vergoedingen voor wijzigingen in de voorwaarden van de leningsovereenkomst of in de herstructureringsvoorwaarden, inclusief wijzigingen na verzuim door de projecteigenaar;
- d) vergoedingen voor de verkoop van de lening door de belegger;
- e) vergoedingen voor de vervroegde aflossing van de lening;
- f) vergoedingen voor noodfondsen als bedoeld in artikel 6, leden 5 en 6, van Verordening (EU) 2020/1503.

HOOFDSTUK II

KREDIETRISICOBEOORDELING EN WAARDERING VAN LENINGEN

Artikel 4

Benaderingen en informatie voor kredietrisicobeoordeling en waardering van leningen

Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden door crowdfundingdienstverleners:

- a) methoden en benaderingen voor kredietrisicobeoordeling en waardering van leningen vastgesteld die in verhouding staan tot de omvang, het type en de looptijd van de lening en tot de kenmerken van de projecteigenaar en van het crowdfundingproject;
- b) nauwkeurige, betrouwbare en actuele informatie en gegevens gebruikt.

Artikel 5

Algemene vereisten voor kredietrisicobeoordelingen van crowdfundingprojecten of projecteigenaren

1. Bij de beoordeling van het kredietrisico van crowdfundingprojecten of projecteigenaren beoordelen crowdfundingdienstverleners het huidige en toekomstige vermogen van de projecteigenaar om aan de in de leningsovereenkomst vastgestelde financiële verplichtingen te voldoen.

2. Crowdfundingdienstverleners documenteren besluiten over de in lid 1 bedoelde beoordeling naar behoren en bewaren die documentatie gedurende ten minste vijf jaar na de laatste aflossing van de lening.

3. Voor de toepassing van lid 2 worden persoonsgegevens als gedefinieerd in artikel 4, punt 1), van Verordening (EU) 2016/679 niet langer bewaard dan vijf jaar na de laatste aflossing van de lening.

*Artikel 6***Bij kredietrisicobeoordelingen van crowdfundingprojecten of projecteigenaren in aanmerking te nemen informatie**

Bij de beoordeling van het kredietrisico van crowdfundingprojecten of projecteigenaren houden crowdfundingdienstverleners rekening met alle volgende informatie:

- a) de beschrijving van het crowdfundingproject;
- b) het doel van de lening;
- c) de eigendomsstructuur van de projecteigenaar;
- d) het bedrijfsplan dat aan het crowdfundingproject ten grondslag ligt;
- e) de beschikbaarheid van zekerheden of garanties.

*Artikel 7***Bij de beoordeling van de financiële situatie van de projecteigenaar of van het crowdfundingproject in aanmerking te nemen factoren**

1. Bij de beoordeling van het kredietrisico van crowdfundingprojecten of projecteigenaren houden crowdfundingdienstverleners rekening met alle volgende factoren in verband met de financiële situatie van de projecteigenaar of het crowdfundingproject:

- a) de inkomsten en kasstromen die de afgelopen twee jaar door het crowdfundingproject zijn gegenereerd, indien beschikbaar;
- b) de verwachte inkomsten en kasstromen van het crowdfundingproject in verschillende scenario's;
- c) de huidige en verwachte financiële situatie van de projecteigenaar, inclusief eventuele andere bestaande leningen en verplichtingen;
- d) de beschikbaarheid van zekerheden of andere garanties.

2. Voor de toepassing van lid 1, punt c), houden crowdfundingdienstverleners bij de beoordeling van eventuele andere leningen en verplichtingen van de projecteigenaar ten tijde van de leningaanvraag rekening met de volgende factoren:

- a) het bedrag van die andere leningen of verplichtingen;
- b) de valuta waarin die andere leningen of verplichtingen luiden;
- c) de looptijd van die andere leningen of verplichtingen;
- d) het aflossingsschema voor die andere leningen of verplichtingen;
- e) de rentevoet of enige andere vergoeding waarin de overeenkomsten voor die andere leningen of verplichtingen voorzien.

3. Bij het uitvoeren van de in de leden 1 en 2 bedoelde beoordeling houden crowdfundingdienstverleners rekening met relevante financiële, activaklassenspecifieke of producttypespecifieke indicatoren voor de laatste drie boekjaren, indien beschikbaar, overeenkomstig de in hoofdstuk IV beschreven beleidsregels. Deze indicatoren worden berekend overeenkomstig de internationale standaarden voor financiële verslaglegging (IFRS) of de lokale algemeen aanvaarde boekhoudkundige beginselen (GAAP), overeenkomstig de in hoofdstuk IV beschreven beleidsregels.

4. Relevante financiële indicatoren kunnen onder meer de in de bijlage vermelde elementen omvatten.

5. Wanneer crowdfundingdienstverleners financiële prognoses gebruiken om het kredietrisico te beoordelen, zorgen zij ervoor dat die prognoses gebaseerd zijn op solide en prudente aannames en stroken met historische gegevens en redelijke marktverwachtingen.

*Artikel 8***Bij beoordelingen van het bedrijfsmodel en de bedrijfsstrategie van crowdfundingprojecten of projecteigenaren in aanmerking te nemen informatie**

Bij de beoordeling van het kredietrisico van crowdfundingprojecten of projecteigenaren houden crowdfundingdienstverleners rekening met de volgende informatie met betrekking tot het bedrijfsmodel en de bedrijfsstrategie van het crowdfundingproject:

- a) de kennis die de projecteigenaar heeft van de bedrijfssector van het crowdfundingproject, en zijn ervaring met soortgelijke projecten;
- b) de haalbaarheid en houdbaarheid van het bedrijfsplan in verband met het crowdfundingproject;
- c) een analyse van de sterke en zwakte punten van het crowdfundingproject;
- d) de mate van concurrentie in de bedrijfssector waarin het crowdfundingproject plaatsvindt;
- e) het soort klanten en hun geografische locatie.

*Artikel 9***Informatie over kredietprotectieregelingen**

1. Wanneer een aan een projecteigenaar verstrekte lening wordt gedekt door kredietprotectieregelingen, nemen crowdfundingdienstverleners alle redelijke maatregelen om informatie te verzamelen over:

- a) de nauwkeurigheid van de waardering van de zekerheden en garanties;
- b) de doeltreffendheid en afdwingbaarheid van de zekerheden en garanties.

2. Crowdfundingdienstverleners beoordelen en monitoren regelmatig de waarde van zekerheden en garanties, en nemen passende maatregelen indien de waarde van de zekerheden aanzienlijk afneemt.

*Artikel 10***Informatie over volgestorte kredietprotectie**

1. Wanneer de lening door een zekerheid wordt gewaarborgd, zorgen crowdfundingdienstverleners ervoor dat bij de waardering van de zekerheid rekening wordt gehouden met alle volgende informatie:

- a) informatie over de looptijd van de zekerheid;
- b) voor financiële zekerheden, de recentste beschikbare prijs voor de zekerheid en de gemiddelde prijs over de voorgaande twaalf maanden op een liquide markt met voldoende handel;
- c) voor fysieke zekerheden, de recentste beschikbare marktwaarde;
- d) informatie over het bestaan van een markt om de zekerheid gemakkelijk te liquideren;
- e) een maatstaf voor de volatiliteit van de waarde van de zekerheid.

2. Indien er geen markt is om objectief een prijs of marktwaarde voor de zekerheid vast te stellen, nemen crowdfundingdienstverleners alle volgende informatie in aanmerking:

- a) de aannames die zijn gebruikt om de waarde van de zekerheid te bepalen;
- b) de frequentie waarmee de waarde dadelijk vast te stellen is, inclusief een professionele schatting of waardering.

3. Voor de toepassing van de leden 1 en 2 beschikken crowdfundingdienstverleners over beleidsregels en procedures om de waarde van zekerheden te monitoren.

*Artikel 11***Informatie over niet-volgestorte kredietprotectie**

Wanneer de lening door een garantie wordt gewaarborgd, zorgen crowdfundingdienstverleners ervoor dat bij de waardering van de garantie rekening wordt gehouden met alle volgende informatie:

- a) de identiteit van de borg;
- b) het soort garantie;
- c) de afdwingbaarheid van de garantie;
- d) het door de garantie geboden beschermingsniveau;
- e) het bedrag dat de borg heeft toegezegd te zullen betalen in geval van verzuim van de projecteigenaar of niet-betaling door die projecteigenaar.

*Artikel 12***Boekhoudkundige informatie**

Indien voor de laatste twee boekjaren geen gecontroleerde jaarrekeningen beschikbaar zijn, baseren crowdfundingdienstverleners de beoordeling van de financiële situatie van de projecteigenaar voor de toepassing van artikel 4, lid 4, punt b), i), van Verordening (EU) 2020/1503 op documenten die zijn opgesteld door een belastingadviseur, beëdigd accountant of een andere gecertificeerde persoon die onderworpen is aan een professioneel kwaliteitsborgingssysteem.

*Artikel 13***Voor de waardering van leningen in aanmerking te nemen informatie**

1. Bij de waardering van elke lening als bedoeld in artikel 4, lid 4, punt e), i), van Verordening (EU) 2020/1503 verrichten crowdfundingdienstverleners:
 - a) een waardering van de aan projecteigenaren verstrekte leningen, rekening houdend met voldoende en bijgewerkte informatie;
 - b) de waardering niet langer dan drie maanden vóór de toekenning van de lening.
2. Voor de toepassing van lid 1 houden crowdfundingdienstverleners bij de initiëring van de lening rekening met alle volgende factoren:
 - a) de looptijd van de lening;
 - b) de frequentie van de aflossingen en verwachte toekomstige kasstromen;
 - c) of de leningsovereenkomst voorziet in een mogelijkheid tot vervroegde aflossing;
 - d) een risicovrije rentevoet om de betalingen uit hoofde van de lening te disconteren;
 - e) de in de leningsovereenkomst vastgestelde rentevoet;
 - f) de kans op wanbetaling van de projecteigenaar als bedoeld in artikel 1, lid 1, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/2115 van de Commissie ⁽³⁾;
 - g) de waarde van eventuele zekerheden die de projecteigenaar heeft gebruikt als onderdeel van de leningsovereenkomst;
 - h) eventuele garanties en het door die garanties geboden beschermingsniveau.

⁽³⁾ Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/2115 van de Commissie van 13 juli 2022 tot aanvulling van Verordening (EU) 2020/1503 van het Europees Parlement en de Raad met technische reguleringsnormen tot nadere bepaling van de methode voor de berekening van de verzuimgraad van op een crowdfundingplatform aangeboden leningen (PB L 287 van 8.11.2022, blz. 33).

3. Voor de toepassing van lid 1 houdt de crowdfundingdienstverlener na het tijdstip van initiëring van de lening naast de in lid 2 bedoelde factoren ook rekening met de volgende factoren:

- a) de looptijd van de lening;
- b) verwachte toekomstige verliezen.

4. Wanneer crowdfundingdienstverleners overeenkomstig artikel 4, lid 4, punt e), iii), van Verordening (EU) 2020/1503 na verzuim een waardering van een lening uitvoeren, verrichten zij de waardering van zekerheden en garanties op conservatieve wijze en nemen zij andere vergoedingen en kosten in verband met de inning van de schuld in aanmerking.

HOOFDSTUK III

BILLIJKE EN PASSENDE PRIJSTELLING VAN LENINGEN

Artikel 14

Factoren om een billijke en passende prijsstelling van leningen te waarborgen

1. Bij het bepalen van de prijs van een lening die crowdfundingdienstverleners faciliteren, houden zij rekening met alle volgende factoren:

- a) het risicoprofiel van de projecteigenaar of het crowdfundingproject, zoals bepaald in de in artikel 19 bedoelde risicocategorieën;
- b) de netto contante waarde van de lening;
- c) de heersende marktomstandigheden op het moment van initiëring van de lening en tijdens de levensduur van de lening;
- d) de bedrijfsstrategie.

2. Bij de berekening van de in lid 1, punt b), bedoelde netto contante waarde houden crowdfundingdienstverleners rekening met alle volgende factoren:

- a) de hoofdsom van de lening;
- b) de looptijd van de lening;
- c) de frequentie van de aflossingen van de lening;
- d) een passende rentevoet om toekomstige aflossingen te disconteren.

HOOFDSTUK IV

BELEIDSREGELS EN PROCEDURES OM TE ZORGEN VOOR VOLDOENDE INFORMATIE VOOR CLIËNTEN EN OM KREDIETRISICOBEOORDELINGEN EN WAARDERING EN PRIJSTELLING VAN LENINGEN MOGELIJK TE MAKEN

Artikel 15

Governanceregelingen voor informatieverstrekking aan cliënten

1. Voor de informatieverstrekking aan cliënten als bedoeld in artikel 19 van Verordening (EU) 2020/1503 beschikken crowdfundingdienstverleners over een passend governancekader alsook over een schriftelijke beschrijving daarvan.

2. Voor de toepassing van lid 1 zorgen crowdfundingdienstverleners voor al het volgende:

- a) dat alle aan cliënten verstrekte informatie volledig en bijgewerkt is;
- b) dat interne governanceregelingen, -processen en -mechanismen voor de verstrekking van informatie aan cliënten in verhouding staan tot de omvang en complexiteit van de crowdfundingdienstverlener.

3. Crowdfundingdienstverleners zorgen ervoor dat alle kwantitatieve openbaarmakingen aan cliënten vergezeld gaan van een kwalitatieve beschrijving en andere aanvullende informatie die cliënten nodig kunnen hebben om een volledig inzicht te verkrijgen in de kwantitatieve openbaarmakingen.

Artikel 16

Beleidsregels voor informatieverstrekking aan cliënten

1. De beleidsregels voor de in artikel 19 van Verordening (EU) 2020/1503 bedoelde informatieverstrekking aan cliënten zorgen ervoor dat alle informatie voor cliënten op een gemakkelijk leesbare wijze wordt gepresenteerd en wordt uitgedrukt op een wijze die gemakkelijk te begrijpen is, met name voor niet-ervaren aspirant-beleggers.
2. Crowdfundingdienstverleners zorgen ervoor dat de beleidsregels voor het verstrekken van voldoende informatie aan cliënten alle volgende elementen bevatten:
 - a) de frequentie waarmee de aan cliënten verstrekte informatie wordt bijgewerkt;
 - b) de voor de voorbereiding van de informatie voor cliënten verantwoordelijke rollen of functies;
 - c) de behandeling van informatie die van invloed kan zijn op de prijsstelling van een lening (prijsgevoelige informatie);
 - d) het proces voor het valideren van informatie voor cliënten.
3. Het bestuursorgaan van de crowdfundingdienstverlener keurt de beleidsregels, procedures en organisatorische regelingen met betrekking tot de verstrekking van informatie aan cliënten goed, en die beleidsregels worden schriftelijk vastgelegd, regelmatig bijgewerkt en goed gedocumenteerd.

Artikel 17

Vaststelling van een kader voor risicobeheer

1. Het in artikel 4, lid 4, punt f), van Verordening (EU) 2020/1503 bedoelde kader voor risicobeheer:
 - a) is geïntegreerd in de algemene organisatie- en besluitvormingsstructuur van de crowdfundingdienstverlener;
 - b) staat in verhouding tot de complexiteit van het bedrijfsmodel van de crowdfundingdienstverlener.
2. In hun kader voor risicobeheer specificeren crowdfundingdienstverleners de rollen of functies die verantwoordelijk zijn voor kredietrisicobeoordelings- en toezichttaken, het proces voor de goedkeuring van aan beleggers voor te stellen crowdfundingprojecten, en de waardering van leningen.
3. Crowdfundingdienstverleners stellen transparante rapportagekaders vast. Deze rapportagekaders zorgen ervoor dat het bestuursorgaan van crowdfundingdienstverleners en de rollen en functies adequate informatie krijgen die hen in staat stelt het kredietrisico te meten, te beoordelen en te monitoren. Het rapportagekader is voldoende gedetailleerd en gedocumenteerd.
4. Het bestuursorgaan van de crowdfundingdienstverlener houdt toezicht op de uitvoering van de governance- en organisatorische regelingen met betrekking tot het kader voor risicobeheer, inclusief de vaststelling, handhaving en publicatie van de respectieve beleidsregels en procedures.

Artikel 18

In het kader voor risicobeheer vastgestelde rollen en functies

1. De in het kader voor risicobeheer vastgestelde rollen en functies zijn verantwoordelijk voor het volgende:
 - a) het beoordelen van het kredietrisico van crowdfundingprojecten en projecteigenaren met het oog op scoringsdoelstellingen overeenkomstig hoofdstuk III;
 - b) het toewijzen van leningen aan passende risicocategorieën;

- c) het ontwerpen van passende processen voor monitoring en rapportage van kredietrisico's;
 - d) het vaststellen van passende processen voor situaties waarin de projecteigenaar zijn verplichtingen niet kan nakomen of in verzuim is, zoals bepaald in artikel 1, lid 1, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/2115.
2. Wanneer crowdfundingdienstverleners taken op het gebied van individueel portefeuillebeheer van leningen uitvoeren overeenkomstig artikel 6 van Verordening (EU) 2020/1503, beschikken zij over een gedetailleerd en gedocumenteerd proces om de middelen van beleggers toe te wijzen aan crowdfundingprojecten.
3. Crowdfundingdienstverleners die de prijs van crowdfundingaanbiedingen voorstellen, beschikken over een passend prijsstellingskader, ondersteund door passende documentatie- en governancestructuren die verantwoordelijk zijn voor het nemen van prijsbeslissingen.

Artikel 19

Risicocategorieën

1. Crowdfundingdienstverleners zorgen ervoor dat bij de toewijzing van leningen aan risicocategorieën overeenkomstig artikel 18, lid 1, punt b), rekening wordt gehouden met:
 - a) de risiconiveaus van de respectieve crowdfundingprojecten zoals bepaald door de output van interne kredietscoringsmodellen overeenkomstig hoofdstuk I;
 - b) specifieke factoren die verband houden met de lening, inclusief onder meer de rentevoet, de looptijd van de lening en de frequentie van de aflossingen.
2. Crowdfundingdienstverleners zorgen ervoor dat:
 - a) het kader voor risicobeheer adequate procedures bevat om de toewijzing van leningen aan risicocategorieën te herzien en de betrokken leningen aan een nieuwe risicocategorie toe te wijzen wanneer zich een verandering in de respectieve kredietscores of in andere met de lening verband houdende factoren voordoet;
 - b) elke risicocategorie verband houdt met een kans op wanbetaling.

Artikel 20

Goedkeuring van crowdfundingprojecten

1. Binnen het kader voor risicobeheer stellen crowdfundingdienstverleners duidelijke en goed gedocumenteerde processen vast voor de goedkeuring van aan beleggers voor te stellen crowdfundingprojecten.
2. De overeenkomstig lid 1 vastgestelde processen beschrijven de verantwoordelijkheden van de desbetreffende rollen en functies binnen de organisatiestructuur van de crowdfundingdienstverlener.
3. Crowdfundingdienstverleners zorgen ervoor dat personeelsleden die aan beleggers voor te stellen projecten kunnen goedkeuren, adequaat zijn opgeleid en over relevante deskundigheid en anciënniteit beschikken met betrekking tot de specifieke bevoegdheden die aan hen zijn gedelegeerd.

Artikel 21

Gebruik van geautomatiseerde modellen

1. Wanneer geautomatiseerde modellen worden gebruikt voor de beoordeling van het kredietrisico van crowdfundingprojecten of projecteigenaren en voor de goedkeuring van aan beleggers voor te stellen crowdfundingprojecten, zorgen crowdfundingdienstverleners ervoor dat:
 - a) de betrokken rollen en functies een goed inzicht hebben in de methodiek van die modellen, hun inputgegevens en hun aannames en beperkingen;
 - b) het bestuursorgaan voldoende inzicht heeft in het gebruik van op technologie gebaseerde innovatie die wordt toegepast op financiële producten;

- c) de geautomatiseerde modellen geschikt zijn voor het beoogde doel en dat het gebruik ervan in verhouding staat tot de omvang en complexiteit van de activiteit van de projecteigenaar, van het crowdfundingproject en het bedrag van de lening.
2. Voor de toepassing van lid 1 beschikken crowdfundingdienstverleners over beleidsregels en procedures en stellen zij passende governance-regelingen vast voor het ontwerp en het gebruik van dergelijke geautomatiseerde modellen.
3. De in lid 2 bedoelde beleidsregels en procedures:
 - a) waarborgen de kwaliteit van de gegevens die als input voor de geautomatiseerde modellen worden gebruikt;
 - b) zorgen ervoor dat de kwaliteit van de output van de geautomatiseerde modellen regelmatig wordt beoordeeld;
 - c) stellen criteria vast om te bepalen wanneer het resultaat van dergelijke geautomatiseerde modellen kan worden overruled.
4. Crowdfundingdienstverleners beschikken over adequate documentatie met betrekking tot de methode, de gegevensinvoer en de criteria die geautomatiseerde modellen gebruiken voor de beoordeling van het kredietrisico, de monitoring van het kredietrisico en de goedkeuring van aan beleggers voor te stellen crowdfundingprojecten.

Artikel 22

Beleidsregels voor kredietrisicobeoordeling

1. Binnen hun kader voor kredietrisicobeheer stellen crowdfundingdienstverleners passende beleidsregels en procedures inzake kredietrisico vast voor het bepalen van de criteria voor kredietrisicobeoordeling en -monitoring.
2. Crowdfundingdienstverleners beschikken over beleidsregels en procedures voor kredietrisicobeheer waarin al het volgende wordt gespecificeerd:
 - a) het proces voor de goedkeuring van aan beleggers voor te stellen crowdfundingprojecten;
 - b) het proces voor het toewijzen van crowdfundingprojecten en projecteigenaren aan risicocategorieën overeenkomstig artikel 19;
 - c) de informatie en factoren die moeten worden gebruikt om de kredietwaardigheid van crowdfundingprojecten en projecteigenaren te beoordelen overeenkomstig hoofdstuk II;
 - d) de criteria voor het aanvaarden en gebruiken van maatregelen ter beperking van het kredietrisico;
 - e) de voorwaarden voor het gebruik van geautomatiseerde besluitvorming in het proces voor de goedkeuring van aan beleggers voor te stellen crowdfundingprojecten;
 - f) de omstandigheden waarin afwijkingen van de standaardprocedures mogelijk zijn;
 - g) het proces voor het monitoren van het kredietrisico na het moment van initiëring van de lening;
 - h) de procedures voor het omgaan met projecteigenaren die hun leningen te laat aflossen.
3. De in lid 1 bedoelde beleidsregels en procedures inzake kredietrisico:
 - a) staan in verhouding tot de omvang en complexiteit van de crowdfundingprojecten die op het crowdfundingplatform worden aangeboden;
 - b) geven duidelijk aan welke rollen en/of functies verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de desbetreffende taken;
 - c) worden gedocumenteerd en bijgewerkt.
4. In de in lid 1 bedoelde beleidsregels inzake kredietrisico wordt gespecificeerd of en hoe crowdfundingdienstverleners ecologische, sociale en governance-risico's meenemen in de kredietrisicobeoordeling van crowdfundingprojecten.

Artikel 23

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 29 september 2023.

Voor de Commissie
De voorzitter
Ursula VON DER LEYEN

BIJLAGE

Financiële indicatoren waarmee rekening moet worden gehouden bij de beoordeling van de financiële situatie als bedoeld in artikel 7, lid 4

- I) Winstgevendheidsindicatoren:
- a) Jaarlijkse netto-inkomsten
 - b) Ebitda
 - c) Rendement op eigen vermogen (RoE) – $\text{RoE} = (\text{EBIT} - \text{betaalde belasting, rente}) / (\text{gemiddeld eigen vermogen})$
 - d) Rendement op activa (RoA) – $\text{RoA} = (\text{EBIT} - \text{belasting}) / (\text{gemiddelde totale activa})$
 - e) Nettowinstmarge (NPM) – $\text{NPM} = (\text{EBIT} - \text{belasting}) / (\text{gemiddelde totale activa})$
 - f) Verhouding tussen verkopen en totale activa (STA) – $\text{STA} = \text{verkopen} / (\text{gemiddelde totale activa})$
- II) Hefboom- en schuldindicatoren:
- a) Verhouding tussen vreemd en eigen vermogen (DER) – $\text{DER} = (\text{vreemd vermogen} + \text{waarde van leases}) / \text{eigen vermogen}$
 - b) Schuldquote (DR) – $\text{DR} = (\text{totale schuld}) / (\text{totale activa})$
 - c) Schuldopbrengst (DY) – $\text{DY} = \text{ebitda} / \text{bedrag lening}$
 - d) Verhouding tussen lening en kosten (LC) – $\text{LC} = (\text{bedrag lening}) / (\text{bouwkosten})$
 - e) Verhouding tussen lening en waarde (LV) – $\text{LV} = (\text{bedrag lening}) / (\text{waarde van het onroerend goed})$
- III) Liquiditeitsindicatoren
- a) Rentedekkingsgraad (ICR) – $\text{ICR} = \text{EBIT} / \text{rentelasten}$
 - b) Dekkingsgraad van de schuldendienst (DSCR) – $\text{DSCR} = \text{ebitda} / (\text{hoofdsom} + \text{rentebedrag})$
 - c) Verhouding tussen kasstroom en schuld (CFD) – $\text{CFD} = (\text{kasstroom}) / \text{schuld}$
 - d) Kasratio (CR) – $\text{CR} = (\text{contanten} + \text{verhandelbare effecten}) / (\text{kortlopende verplichtingen})$
 - e) Verhouding tussen netto werkkapitaal en totale activa (NWCTA) – $\text{NWCTA} = (\text{vlottende activa (contanten, kortlopende effecten, vorderingen, voorraden, overige vlottende activa)}) / \text{activa}$
- IV) Kapitaalindicatoren:
- a) Kapitalisatiepercentage (CR) – $\text{CR} = (\text{netto bedrijfsinkomen}) / \text{kapitaal}$
 - b) Winstrendement (PY) – $\text{PY} = (\text{netto-inkomen}) / \text{kapitaal}$
-